

Kalatalouden innovaatiopäivät

6.11.2024

Kalatalousneuvos Risto Lampinen
MMM/LVO

Tausta

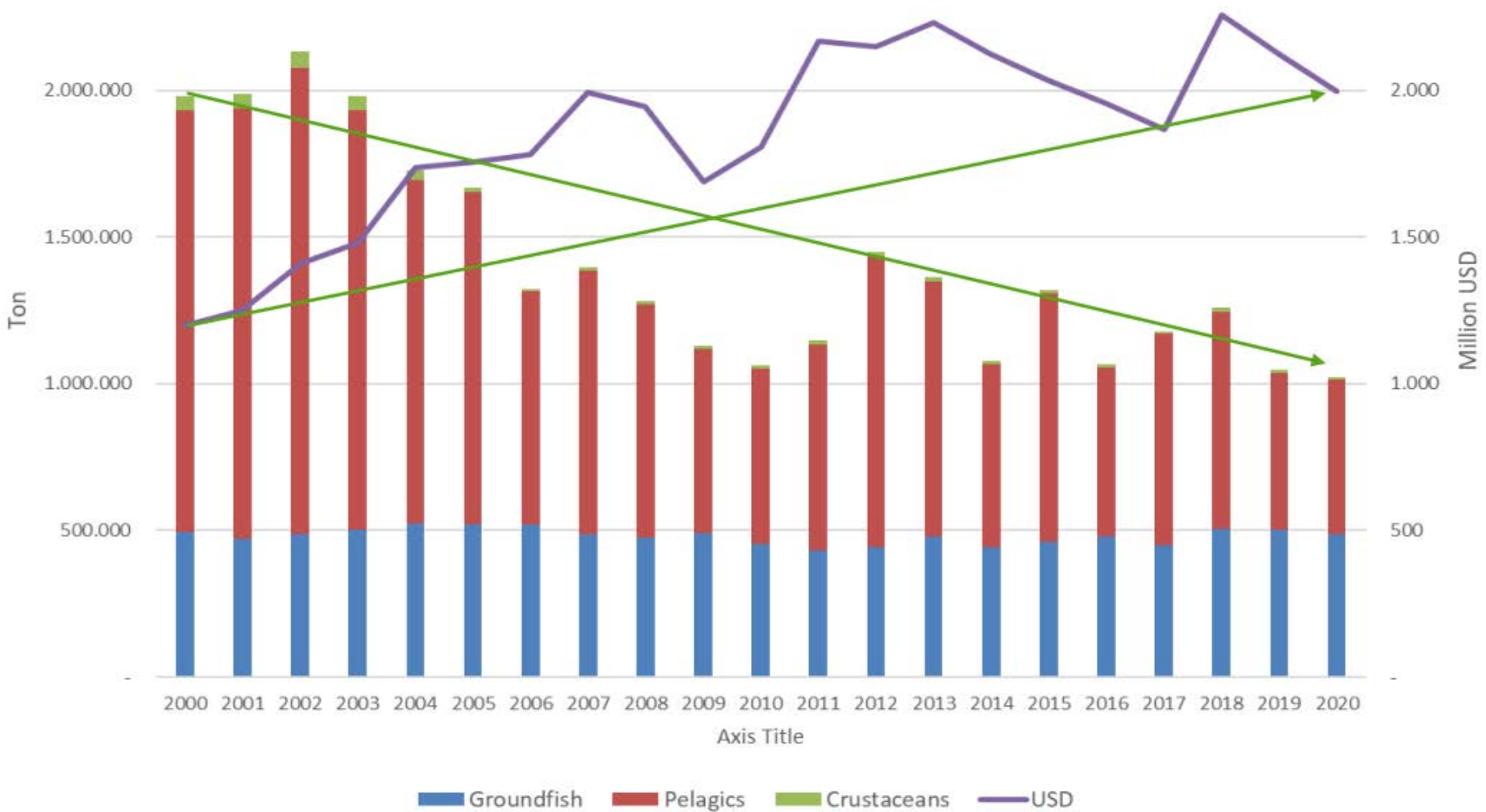
- Uusia EU-velvoitteita ja kustannuksia erityisesti valvonnan ja tiedonkeruun osalta.
- Kansallisen EMKVR-ohjelman varat alan kehittämiseen jo entuudestaan niukat.
- Valtiontalouden tilanne on tiukka.
  - ⇒ Entistäkin tärkeämpää panostaa innovaatiotoimintaan kaikilla tasoilla.
  - ⇒ Tavoitteena kilpailukykyinen kalatalouden arvoketju, jolla on itsenäinen kyky satsata kehitystyöhön ja investoida tarvittaviin uudistuksiin.

Esimerkki: Islannin kalatalouden kehitys 2000-2020

Saaliin määrä on laskenut 50%, arvo on noussut 67%.
"Vähemmästä enemmän" päämäärätietoisen kehittämistyön avulla.

EU:n yhteisen kalastuspolitiikan valvontajärjestelmän uudet velvoitteet

- Uudenlaista ajattelua

YKP-valvonnan uusia velvoitteita

Valvonnan keskeisiä uusia/muuttuvia velvoitteita:

- Kalatuotteiden digitaalinen jäljitettävyys kaikelle kalalle
=> Sähköinen saalisilmoitus
  - Pienten kalastusalusten liikkeiden seuranta
  - Lajittelemattoman saaliin saalisarvion sallitun poikkeaman (MoT) tiukentuneet velvoitteet
- + paljon muita pienempiä, monelta osin hallinnollisia velvoitteita ja tiukennuksia mm. seuraamusten osalta
- + ongelmia myös ”vanhoissa” velvoitteissa, ml. punnitus satamissa

Taustaa

- Valvonnan uudet velvoitteet on toimeenpantava, vaikka niitä ei voida kaikilta osin pitää onnistuneina.
- Valvonnan uusien EU-velvoitteiden ja niiden edellyttämien järjestelmien kehittämisen aiheuttamaan kustannusten nousuun ei pystytä valtiontalouden heikon tilanteen takia reagoimaan rahoitusta lisäämällä.
- Myös velvoitteiden toimeenpanoon käytössä olevat hallinnon henkilöresurssit ovat niukat.
- Valvonnan ja alan kehittämisen eurot ovat samassa EMKVR-ohjelmassa ja sen varat ovat niukat:
  - ⇒ Valvonnan kustannusten siirtäminen osittain toimijoille.
  - ⇒ Uudenlainen lähestymistapa: tavoitteellinen ja käytännönläheinen valmistelu, hallinnollisten menettelyiden tehostaminen ja kustannustehokkaat ratkaisut mm. digitalisaation ja uuden teknologian avulla.

Esimerkki: Seuraamusten määrääminen

Nyt:

Ruokavirasto määrää seuraamukset kaikista yhteisen kalastuspolitiikan rikkomuksista valvovien viranomaisten (ELY, Rajavartiolaitos, Ruokavirasto) havaintojen perusteella.

Ruokaviraston käsittely on kuulemisineen hallinnollisesti raskas ja hidas menettely erityisesti yksinkertaisissa tapauksissa, joissa harkintaa on vähän.

Tavoitetila ja tavoitellut hyödyt:

Yksinkertaisissa rikkomustapauksissa (esim. myöhästynyt saalisilmoitus) seuraamus määrättäisiin rutiininomaisesti yksinkertaistetun menettelyn mukaisesti.

- 1) Hallinnollinen prosessi keventyisi (=> resurssien säästö) ja nopeutuisi (=> toimijoille ei seuraamuksia kauan sitten tehdyistä rikkomuksista) tietyissä yksinkertaisissa tapauksissa.
- 2) Ruokavirasto voisi keskittyä monimutkaisempiin tapauksiin, mm. vakavat rikkomukset, mikä nopeuttaisi myös niiden käsittelyä.

Oikeudellisten edellytysten selvittäminen ja arviointi käynnissä. Tällä hetkellä näyttää mahdolliselta ottaa käyttöön yksinkertaistettu menettely.

Esimerkki: Saaliin ilmoittaminen ja MoT

Lajittelemattomasta saaliista tehtävä mereltä ilmoitus saaliin määrästä ja lajisuhteista <= erittäin vaikeaa erityisesti silakka/kilohaili – lajisuhteen ja pienten sivusaalismäärien osalta

Nyt: Merellä määrä arvioidaan ja lajisuhteet selvitetään ottamalla näytteitä ämpäreillä ja laskemalla lajien suhteet. Satamassa määrä saadaan punnitsemalla ja ELY valvoo lajisuhteiden ilmoittamista ämpäri-menetelmällä.

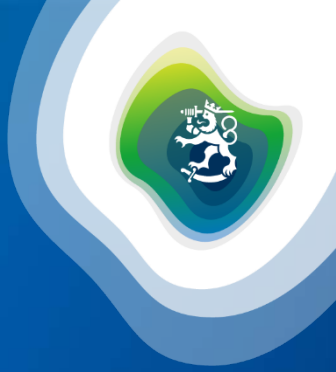
Ämpäri-menetelmän epätarkkuus + uudet MoT-seuraamukset => ”sanktioautomaatti”

Tavoitetila ja tavoitellut hyödyt: Saaliin määrä arvioidaisiin merellä konenäön/sensoreiden avulla. Myös lajisuhteet arvioidaisiin konenäköä/eDNA-menetelmää hyödyntäen menettelyllä, jota toimijat eivät pysty manipuloimaan. ELY-valvonta toteutettaisiin vastaavilla menetelmillä.

- 1) Toimijat, viranomaiset ja tutkimus saisivat nopeasti tarkempaa ja luotettavampaa tietoa saaliin määrästä ja lajisuhteista ja vältettäisiin sanktioautomaatti.
- 2) Valvonta tehostuisi ja sen painopiste siirtyisi menettelyihin.
- 3) Pienempi tarve valvontainfralle kalasatamissa => kustannussäästöt

Edellyttää yhteistyötä komission kanssa, jotta hyödyt saadaan varmasti käyttöön.

Teknologiahanke käynnissä, ”voittavaa teknologiaa” ei tiedetä. Parhaassakin tapauksessa eDNA-malli käytössä muutaman vuoden kuluttua, konenäöstä ehkä hyötyä aiemmin. Toistaiseksi joudumme kehittämään myös ämpärimenetelmää ja punnitusta satamissa.

Uudenlaisella ajattelulla, päämäärätietoisella kehittämistyöllä ja teknologiaa hyödyntäen valvonnan vähillä resursseilla voidaan valvoa enemmän ja entistä tehokkaammin sekä tuottaa samalla hyötyjä alan toimijoille.